

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

- Predmet:** Prijedlog zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade
- Veza:** Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 740-02/18-01/03, urbroja: 65-33-5-18-01, od 21. studenoga 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskom saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru, aktom od 21. studenoga 2018. godine.

Prijedlog zakona odnosi se na dopunu Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine, br. 143/12, 105/15 i 32/17, u daljnjem tekstu: Zakon) kojim bi se podaci iz kaznene evidencije učinili javnima u odnosu na počinitelje kaznenih djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece iz Glave XVII Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 i 101/17).

Na predloženi način u cijelosti se odstupa od općih pravila koja vrijede za dostupnost podataka iz kaznene evidencije, propisanih člancima 9. i 10. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.

Podaci o počiniteljima kaznenih djela iz Glave XVII. Kaznenog zakona upisuju se u kaznenu evidenciju koju vodi Ministarstvo pravosuđa. Podaci iz kaznene evidencije su

neklasificirani podaci u smislu posebnog zakona i smiju se koristiti samo u službene svrhe, a u odnosu na te podatke ne može se ostvariti pravo na pristup informaciji prema zakonu koji određuje to pravo. Upis podataka u kaznenu evidenciju, dostavljanje podataka iz kaznene evidencije kao i pravo na neposredan pristup ili korištenje tim podacima detaljno je uređeno predmetnim Zakonom.

Navedena pravila podrazumijevaju određeni krug institucija, odnosno osoba kojima su ovi podaci dostupni neposrednim uvidom (sudovi, državna odvjetništva, policija kad je u tijeku kazneni progon ili radi sprječavanja i otkrivanja kaznenog djela i počinitelja), ili izdavanjem uvjerenja iz kaznene evidencije.

Vlada Republike Hrvatske drži nespornim da bi se pravnim rješenjem sadržanim u Prijedlogu zakona kojim se izdvaja samo jedna skupina građana čiji se podaci nalaze u kaznenoj evidenciji i podvrgava ih se pravnom režimu u cijelosti različitom i nepovoljnijem u odnosu na sve druge građane koji se nalaze u usporedivoj pravnoj situaciji narušilo više ustavnih načela, prije svih načelo jednakosti svih građana pred zakonom i načelo razmjernosti u ograničavanju sloboda i prava građana.

Osim toga, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da javna objava podataka iz kaznene evidencije, u bilo kojem opsegu, nije provedivo rješenje s obzirom na međunarodne ugovore kojih je Republika Hrvatska potpisnica, kao i na regulativu Europske unije, a pritom uzimajući u obzir i praksu država članica Europske unije i Vijeća Europe.

Jedan od temeljnih međunarodnih dokumenata na području zaštite djece od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja je Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja (Lanzarote konvencija). Zahtjevi Lanzarote konvencije, koju je Republika Hrvatska potpisala i ratificirala, ugrađeni su u Kazneni zakon i Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.

Upravo predmetna Konvencija propisuje obvezu da s ciljem sprječavanja i kaznenog progona kaznenih djela utvrđenih u skladu s Konvencijom, svaka stranka usvojiti će potrebne zakonodavne ili druge mjere za prikupljanje i pohranu, u skladu s relevantnim odredbama o zaštiti osobnih podataka i drugim relevantnim pravilima i jamstvima koje propisuje unutarnje pravo, podataka vezanih uz identitet i genetički profil (DNK) osoba osuđenih za kaznena djela seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece.

Slijedom opisane odredbe Konvencije (članak 37.) svaka država stranka Konvencije obvezna je voditi evidenciju počinitelja predmetnih kaznenih djela u skladu s, između ostalog, pravilima zaštite osobnih podataka, a svrha evidencije je olakšavanje kaznenog progona i sprječavanje počinjenja kaznenih djela.

Važeća regulativa Europske unije u odnosu na materiju zaštite osobnih podataka, Opća Uredba o zaštiti osobnih podataka (GDPR) i Direktiva o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP, predstavljaju jasnu prepreku javnom objavljivanju evidencije počinitelja kaznenih djela, jednako kao, uostalom i Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koja člankom 8. jamči svakome pravo na zaštitu privatnog života.

Registri počinitelja spolnih delikata na štetu djece u državama članicama Europske unije i članicama Vijeća Europe nisu javno dostupni. Svrha im je ista kao i svrha kaznene evidencije u Republici Hrvatskoj, a to je pristup podacima tijelima kaznenog progona u svrhu provođenja kaznenog progona i drugim tijelima određenima zakonom u svrhu prevencije počinjenja kaznenih djela (primjerice kod zapošljavanja).

Iskustva države koja ima javno dostupne podatke o osobama osuđenima za spolne delikte na štetu djece (jedini poznati primjer je SAD) pokazala su da je predmetno uređenje kontraproduktivno s pozicije omogućavanja državnim tijelima nadzora počinitelja tih kaznenih djela nakon izdržane kazne zatvora. Naime, javna objava registra dovela je do toga da su počinitelji, zbog straha od javnog linča, odnosno zbog straha od okoline prestali prijavljivati policiji mjesto svog prebivališta nakon odslužene kazne te je time onemogućeno tijelima nadzirati i pratiti njihovo kretanje. Također, pokazalo se da javna objava podataka nije utjecala na smanjenje recidiva, a što je bila jedna od temeljnih svrha javne objave tih podataka.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković



P.Z. br. 533

HRVATSKI SABOR

KLASA: 740-02/18-01/02

URBROJ: 65-18-03

Zagreb, 22. studenoga 2018.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno: 23 - 11 - 2018		
Klasifikacijska oznaka: 022 OS/18-12/106	Org. jed. SVS-1	
Urudžbeni broj: 65-18-03	Pril. 2	Vrij. -

OS

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem radi davanja mišljenja. **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kazненоj evidenciji i rehabilitaciji**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e. aktom od 21. studenoga 2018. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković





HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

U Zagrebu, 21. studeni 2018.



Hs**NP*740-02/18-01/02*6533-5-18-01**Hs

P.Z. br. 533

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
Z A G R E B, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	22-11-2018				
Klasifikacijska oznaka	Z 90-02/18-01/02		Org. jed.	65	
Uredbeni broj	6533-5-18-01	Pril.	1	Vrij.	01

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18), podnosimo **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Branimir Bunjac i Ivan Pernar.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Ivan Pernar

KLUB ZASTUPNIKA ŽIVOG ZIDA I SNAGA-e

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI
ZAKONA O PRAVNIM POSLJEDICAMA
OSUDE, KAZNENOJ EVIDENCIJI I REHABILITACIJI**

Zagreb, studeni 2018.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske „Narodne novine“, broj: 85/10-pročišćeni tekst i 5/14-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Pojačavanje razine zaštite žrtava, prvenstveno djece te prevencija osuđenih počinitelja kaznenih djela od mogućnosti izravnog doticaja s djecom obveza je iz Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja kao i Direktive 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP.

U proteklom desetljeću cijeli niz država je u svrhu prevencije kaznenih djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece i maloljetnika uvelo je posebne registre odnosno očevidnike pravomoćno osuđenih počinitelja takvih kaznenih djela. Sjedinjene američke države imaju javni registar pravomoćno osuđenih seksualnih prijestupnika.

U RH podaci iz evidencija počinitelja kaznenih djela ili kaznena evidencija koji se u dijelu na koji se odnosi na kaznena djela iz glave XVII Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/2011, 144/2012, 56/2015, 61/2015, 101/2017), dakle kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, koji se u javnosti kolokvijalno nazivaju „registar pedofila“ nisu javni. U praksi su česti slučajevi gdje se osuđeni počinitelji takvih kaznenih djela odnosno pedofili čak zapošljavaju u sredinama u kojima rade s djecom i maloljetnicima, uključujući i ustanove predškolskog i školskog odgoja te sportske klubove. Navedeno upućuje da postojeća kaznena evidencija nije učinkovita kod predmetnih kaznenih djela.

Postojeći Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine“ broj 143/12, 105/15 i 32/17) ne predviđa mogućnost neposrednog pristupa podacima iz kaznene evidencije javnosti za niti jedno kazneno djelo. Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji predviđa se uvođenje neposredne javne dostupnosti podataka iz kaznene evidencije za pravomoćno osuđene počinitelje kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz glave XVII Kaznenog zakona a za koje nije nastupila rehabilitacija. Predlaže se da podzakonskim aktom u roku od šest mjeseci od stupanja Zakona o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji ministar nadležan za poslove pravosuđa mora funkcionalno urediti način neposredne javne dostupnosti za navedena kaznena djela.

Objavljivanje evidencije pravomoćno osuđenih počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz Glave XVII KZ-a značajno bi doprinijelo prevenciji pedofilskog kriminaliteta osobito pri zapošljavanju osuđenih počinitelja na radnim mjestima gdje opis poslova obuhvaća rad s djecom i maloljetnicima. Pritom treba naglasiti kako se zakonske odredbe o rehabilitaciji primjenjuju i na počinitelje kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta glede brisanja podataka iz kaznene evidencije.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje ovoga Zakona ne zahtijeva dodatna sredstva iz državnog proračuna u tekućoj proračunskoj godini. Kaznena evidencija je već ustrojena temeljem Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PRAVNIM POSLJEDICAMA OSUDE, KAZNENOJ EVIDENCIJI I REHABILITACIJI

Članak 1.

U Zakonu o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine“ broj: 143/12, 105/15 i 32/17), u članku 9. dodaje se novi stavak 4 koji glasi:

(4) Iznimno, kada se radi o osobama osuđenim za kaznena djela iz Glave sedamnaest (XVII.) Kaznenog zakona, kaznena djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece, podaci iz kaznene evidencije su neposredno dostupni javnosti.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 2.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa i donijeti će Pravilnik kojim će se urediti djelatno funkcioniranje neposredne javne dostupnosti podataka iz kaznene evidencije za osobe pravomoćno osuđene za kaznena djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece iz Glave sedamnaeste (XVII.) Kaznenog zakona sukladno članku 9, stavak 4. ovog Zakona.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

V. OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Uvodi se javnost kaznene evidencije za pravomoćno utvrđenih počinitelja kaznenih djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece iz Glave XVII Kaznenog zakona.

Uz članka 2.

Obvezuje se ministar nadležan za poslove pravosuđa da u rok od šest mjeseci donese Pravilnik kojim će se urediti djelatno funkcioniranje neposredne javne dostupnosti podataka iz kaznene evidencije za osobe pravomoćno osuđene za kaznena djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece.

Uz članak 3.

Propisuje se stupanje Zakona na pravnu snagu.

VI. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Neposredan pristup podacima iz kaznene evidencije

Članak 9.

- (1) Ministarstvo osigurava sudovima i državnim odvjetništvima neposredan pristup podacima upisanim u kaznenu evidenciju u odnosu na osobu za koju je započeo kazneni progon.
- (2) Ministarstvo osigurava policiji i državnom odvjetništvu neposredan pristup podacima o pravomoćno osuđenim osobama, radi sprječavanja, otkrivanja i progona kaznenih djela.
- (3) Ministar unutarnjih poslova i Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske će posebnom odlukom odrediti osobe ovlaštene za neposredan pristup podacima iz stavka 2. ovoga članka.